

УДК 372.833

М.С. Шкода, д-р екон. наук, доц. (КНУТД, Київ)

Б.О. Бурка, здоб. ступ. PhD (КНУТД, Київ)

ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ, УПРАВЛІНСЬКИХ ТА ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

В умовах активної інтеграції України на європейський ринок важливу роль відіграє розвиток ключових компетентностей для успішної кар'єри на міжнародному ринку праці. Підприємницькі, управлінські та цифрові компетенції вже стали важливими складовими освітніх програм, які готують студентів до нових викликів глобалізованого світу.

Підприємницькі компетентності охоплюють розвиток таких важливих навичок, як здатність створювати та впроваджувати інноваційні бізнес-ідеї, керувати проектами різної складності, а також розуміти основні принципи функціонування ринкової економіки.[1] Це передбачає не лише оволодіння базовими економічними знаннями, але й розвиток здатності аналізувати ринкові умови, передбачати можливі ризики й знаходити оптимальні шляхи для їх подолання. Одним з важливих елементів сучасної підприємницької освіти є впровадження спеціалізованих практичних курсів, спрямованих на розвиток бізнес-інновацій, що дозволяє студентам випробовувати свої ідеї на практиці.

Такі курси часто реалізуються через спеціальні навчальні платформи або бізнес-інкубатори, де студенти можуть не тільки вивчати теоретичні аспекти підприємництва, а й розвивати свої власні стартапи під наглядом менторів або викладачів. Участь студентів у міжнародних конкурсах для молодих підприємців також відкриває можливість взаємодії з іноземними партнерами та створення власних глобальних бізнес-мереж. Це дозволяє студентам навчитися працювати в умовах глобалізованої економіки, вивчати нові підходи до ведення бізнесу, які відповідають міжнародним стандартам.

Додатково, університети можуть співпрацювати з місцевими та міжнародними бізнес-спільнотами, що забезпечує студентам доступ до новітніх бізнес-технологій та інструментів. Це допомагає розвивати підприємницьку креативність, що є одним із найважливіших факторів для успішного ведення бізнесу в умовах постійних змін та зростання конкуренції на європейському ринку.

Управлінські компетентності мають в собі комплекс навичок, які необхідні для ефективного керівництва, таких як: здатність

організувати роботу команди, стратегічне мислення, прийняття обґрунтованих рішень і вміння ефективно розв'язати проблеми. [2] Сучасні освітні програми все частіше використовують методи активного навчання, щоб допомогти студентам розвивати ці компетентності на практиці.

Одним із ключових підходів є впровадження управлінських симуляцій і моделювання реальних бізнес-ситуацій. Студенти отримують можливість працювати над вирішенням завдань, які моделюють реальні управлінські виклики, що дозволяє їм відточувати навички прийняття рішень у складних умовах. Вирішення бізнес-кейсів, пов'язаних зі стратегічним плануванням та управлінням ресурсами, допомагає студентам зрозуміти, як застосовувати теоретичні знання на практиці.

Крім того, навчання часто поєднується з роботою у співпраці з міжнародними компаніями, що дає студентам можливість взаємодіяти з різними культурами та бізнес-моделями. Це особливо важливо в умовах глобалізації, коли робота в міжнародних командах стає нормою. Практика співпраці з реальними компаніями допомагає майбутнім управлінцям розвинути вміння адаптувати свої управлінські рішення до різних економічних контекстів.

Таким чином, поєднання теоретичних знань із практичними заняттями формує у студентів здатність ефективно працювати в умовах швидких змін та непередбачуваних ситуацій. Це робить їх готовими до викликів сучасної економіки, де управлінські рішення повинні прийматися швидко та бути стратегічно виваженими.

Швидкий розвиток цифрових технологій створює невідкладну потребу в модернізації освітніх програм, що забезпечують підготовку майбутніх фахівців до роботи у цифровій економіці. Впровадження курсів, присвячених цифровим навичкам, таким як програмування, аналіз даних та кібербезпека, є необхідністю для забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Українські університети, активно співпрацюючи з європейськими партнерами, інтегрують у свої програми навчання сучасні технологічні дисципліни, що дозволяє студентам отримати практичні знання і впевнено використовувати їх у професійній діяльності.[3]

Особливу роль відіграє практика участі студентів у цифрових заходах, технічних конкурсах та проектах, організованих у співпраці з IT-компаніями, що дозволяє студентам не лише здобути теоретичні знання, а й отримати практичний досвід роботи з новітніми цифровими інструментами та технологіями, такими як штучний інтелект, хмарні обчислення або блокчейн.

Співпраця університетів з провідними ІТ-компаніями створює умови для залучення студентів до реальних проєктів, де вони можуть працювати разом з досвідченими фахівцями та здобувати безцінний досвід. Участь у таких проєктах дозволяє студентам краще зрозуміти вимоги ринку та вимоги до сучасних спеціалістів у сфері ІТ. Окрім того, це допомагає студентам будувати професійні контакти, що сприяє їх подальшому працевлаштуванню.

Загалом, поєднання теорії та практики у підготовці фахівців з цифрових технологій значно підвищує рівень їх компетентності та готовності до викликів сучасної цифрової економіки, забезпечуючи їм конкурентоспроможність як на українському, так і на європейському ринках.

Європейська інтеграція створює нові можливості для студентів через програми обміну та співпрацю з європейськими університетами. Програма Erasmus+ дозволяє студентам отримати доступ до передових освітніх методик, міжнародних проєктів та реальних бізнес-кейсів, що сприяє розвитку їхніх професійних навичок та глобального мислення.

Співпраця між українськими та європейськими навчальними закладами сприяє інтеграції українських студентів у міжнародне бізнес-середовище, що значно підвищує їхню конкурентоспроможність на європейському ринку праці.

Умови європейської інтеграції стимулюють розвиток підприємницьких, управлінських та цифрових компетенцій, що є основою успішної кар'єри в сучасній економіці. Завдяки міжнародним освітнім програмам, співпраці з європейськими університетами та активній участі студентів у реальних бізнес-процесах, майбутні фахівці отримують можливість підготуватися до нових викликів глобального ринку. Це дозволяє українським студентам бути гнучкими, інноваційними та готовими до роботи в умовах постійних змін.

Інформаційні джерела

1. К.К. Пішеніна Інтеграційні виклики сучасних освітніх технологій (92) / Економіка та управління національним господарством - Випуск 5(10) 2018.
2. В.Бахрушин Компетентності і результати навчання у нових стандартах вищої освіти (2016) / Освітня політика. Портал громадських експертів URL: <http://education-ua.org/ua/articles/702-kompetentnosti-i-rezultati-navchannya-u-novikh-standartakh-vishchoji-osviti> (дата оновлення 05.10.2024)
3. Національний Темпус URL: <https://www.tempus.org.ua/uk/osvitni-programy-es-dlja-universytetiv-ta-studentiv.html> (дата оновлення: 05.10.2024).
4. National Erasmus+ Office in Ukraine URL: <https://erasmusplus.org.ua/programa-yes-erasmus/pro-programu/> (дата оновлення: 07.10.2024)